

POKOS

soutěž pro žáky
ZŠ a SŠ

Soutěž POKOS je určena pro žáky ZŠ a SŠ. Každý měsíc pro Vás připravujeme vědomostní soutěž, díky které si můžete rozšířit vědomosti o obraně státu a navíc vyhrát drobnou cenu.

**1. KRIZOVÉ STAVY VOJENSKÉHO A
NEVOJENSKÉHO CHARAKTERU**
2. HISTORIE
**3. ČLENSTVÍ ČR V MEZINÁRODNÍCH
ORGANIZACÍCH**

1. Otázka z oblasti krizových stavů vojenského a nevojenského charakteru

V mimořádných situacích, které mohou ohrozit bezpečnost státu nebo jeho obyvatel, je nutné, aby stát dokázal rychle a účinně reagovat.

Český právní řád proto vymezuje několik typů krizových stavů a zároveň stanovuje, které státní instituce mají pravomoc je vyhlášovat. Tyto pravomoci jsou přesně určeny ústavním pořádkem. Následující otázka se zaměřuje na to, který ústavní orgán je oprávněn rozhodnout o vyhlášení nouzového stavu.

NOUZOVÝ STAV

Nouzový stav vyhláší vláda ČR svým usnesením. Vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit.

Zdroj: Vygenerováno umělou inteligencí

Nouzový stav se vyhláší na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Občanů ČR se vyhlášená krizová opatření mohou dotknout například v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

Další informace na:

- <https://mv.gov.cz/clanek/zpravodajstvi-nouzovy-stav.aspx>
- <https://hzscr.gov.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

2) Otázka z historie

Po druhé světové válce stála Evropa před bezprecedentními hospodářskými i společenskými výzvami. Rozsáhlé škody, narušené obchodní vazby a hrozící politická nestabilita vytvářely prostředí, které vyžadovalo rychlá a promyšlená řešení. Spojené státy proto představily rozsáhlý program pomoci, jenž měl zásadně ovlivnit poválečný vývoj na evropském kontinentu.

Marshallův plán se stal jedním z nejvýznamnějších kroků poválečné obnovy. Dne 5. června 1947 ministr zahraničí USA George C. Marshall poprvé představil svůj plán na rozsáhlou pomoc poválečné Evropě a nyní v červnu má tato událost své výročí, kdy si připomínáme zásadní význam pro další vývoj celého evropského kontinentu.

Ačkoliv byl jeho oficiální název „**Plán evropské obnovy**“, do světového povědomí se zapsal tento projekt podle jména tehdejšího ministra zahraničí USA jako Marshallův plán.

Dne 5. června 1947 předložil americký ministr zahraničí George Marshall na Harvardské univerzitě návrh na hospodářskou a **finanční pomoc evropským zemím**. Formálně nebyl vyloučen žádný stát, avšak americká podmínka vyžadovala úzkou spolupráci a vzájemné sdílení informací mezi účastníky.

Americká iniciativa umožňovala uvolnit evropským státům počínaje rokem 1948 významnou finanční pomoc, která se vyšplhala na **13 miliard tehdejších amerických dolarů**. Tato finanční injekce měla primárně pomoci státům zasaženým druhou světovou válkou se zotavením jejich hospodářství.

Zdroj: National Army Museum

Československo původně zvažovalo účast na Marshallově plánu, ale po zásahu Sovětského svazu bylo donuceno změnit své stanovisko. Po jednání v Moskvě českoslovenští představitelé pod tlakem Stalina ustoupili a účast odmítli. Vláda poté toto rozhodnutí oficiálně prezentovala jako vlastní, přestože šlo o důsledek sovětského vlivu.

Další informace:

- <https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=Marshall%C5%AFv+pl%C3%A1n>
- <https://www.vhu.cz/exhibit/odmitnuti-ucasti-na-marshallove-planu/>

3) Otázka z oblasti členství ČR v mezinárodních organizacích

Česká republika je zapojena do celé řady mezinárodních struktur, které podporují její politické, bezpečnostní a také hospodářské zájmy. Vedle organizací, jako je OSN či NATO, se významně podílí také na regionálních formátech spolupráce. Jedním z nich je i uskupení, které sdružuje několik států střední Evropy.

Visegrádská čtyřka (V4) je regionální uskupení čtyř středoevropských států: České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska.

Zakládajícími státy bylo **Československo, Maďarsko a Polsko**, od rozpadu Československa má Visegrádská skupina čtyři členy: **Českou republiku, Maďarsko, Polsko a Slovensko.**

Zdroj: Visegrad International fund

Visegrádská spolupráce **není institucionalizována, funguje na principu pravidelného setkávání jejích představitelů na různých úrovních** (od prezidentů a předsedů vlád až po expertní konzultace).

Jednou ročně se koná oficiální setkání premiérů. V období mezi těmito summity vykonává vždy jedna ze zemí V4 předsednickou funkci.

Česká Republika

Slovensko

Maďarsko

Polsko

Deklarace předsedů vlád z roku 2004 stanovila nové cíle: **napomoci k posilování identity středoevropského regionu a k formulování a obhajování regionálních zájmů v rámci rozšířené EU.**

Další informace:

- <https://mpsv.gov.cz/zakladni-informace-o-visegradske-skupine>
- <https://www.visegradgroup.eu/historie/historie-v4>
- <https://mv.gov.cz/clanek/mezinarodni-organizace-a-vs-visegradska-ctyrka.aspx>
- https://vlada.gov.cz/cz/statni_sluzba/mezinarodni_spoluprace/epso/visegradska-ctyrka-v4-223900/